

28

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Вх. № 226/к.о.36/92

Дата 01.02.1993 г.

*Г.И. Дел. Жасанков
по к.о. № 36/92 г.
Д.И. 93 г.*

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

С Т А Н О В И Щ Е

по искането на група народни представители за обявяване противоконституционността на решението на Народното събрание от 29 декември 1992 г за отмяна на решението на НС от 7 юли 1992 г в частта му, в която беше дадено съгласие за задържане на народен представител – кд № 36/1992

Уважаеми господа членове на Конституционния съд,

Благодаря за предоставената ми възможност да представя писмено становище пред Конституционния съд в качеството ми на заинтересована страна по кд. № 36/1992. Във връзка с искането на група народни представители за обявяване противоконституционността на решението на Народното събрание от 29 декември 1992 г, с което беше оттеглено съгласието на Народното събрание за моето задържане, дадено с решение на НС от 7 юли 1992 г., бих искал да изложа пред вас следното становище:

Моля да оставите без уважение искането на групата народни представители като необосновано и несъобразно с принципите и разпоредбите на Конституцията.

Решението на НС от 29 декември 1992 г е един от рутинните актове на Народното събрание. В границите на своите конституционни правомощия Народното събрание може да приема решения и да ги отменя, ако прецени, че те са погрешни или несъответни на обстоятелства, които не са били взети предвид в момента на решението или са възникнали след неговото приемане.

Всеки акт на всеки държавен орган може да бъде отменен от него, ако липсва изрична конституционна или законова забрана за това. Осъществявайки суверенитета на народа, Народното събрание не може под никакъв предлог да бъде лишавано от правото и възможността да изменя и отменя собствените си актове. Да се твърди обратното е абсурдно от логическа и конституционна гледна точка. В своята дейност Народното събрание постоянно изменя и отменя дори нормативни актове, които вече са породили правни последици не само за другите две власти, но и за цялото общество. Оспорването на това негово право и задължение всъщност би означавало накърняване на независимостта на законодателната власт.

Конституционният съд е запознат с моята оценка на решението от 7 юли 1992 г., наложено от отгавашното мнозинство в Народното събрание. Според мен, това решение е несъобразно с Конституцията и незаконосъобразно, което бе потвърдено нееднократно в хода на наказателното производство. Независимо от тази оценка към 29 декември 1992 г. е налице съществено изменение на обстоятелствата, при които бе прието решението от 7 юли, а именно:

а/ бяха изтекли нормалните срокове за приключване на предварителното производство;

б/ посоченото в искането на главния прокурор обвинение по чл. 219 от НК изобщо не бе повдигнато в хода на наказателното производство, което не може да се оцени иначе, освен като съзнателно подвеждане на НС от страна на главния прокурор;

в/ нееднократни медицински прегледи и експертизи потвърдиха наличието на сериозни заболявания и констатираха безспорни отрицателни изменения в здравословното ми състояние, с които Главна прокуратура отказваше да се съобрази, въпреки изричните разпоредби на закона;

г/ междувременно авторитетни международни органи оцениха предприетите спрямо мен действия като съществено нарушение на общовалидни демократични принципи и международни правни стандарти в областта на човешките права, в която връзка бих искал по-специално да привлека вниманието на Конституционния съд към решенията и инициативите на Интерпарламентарния съюз и Парламентарната асамблея на Съвета на Европа /прилагам във връзка с делото, което предстои да разгледате, копия от решение на Интерпарламентарния съюз и информация до Народното събрание от 17 декември 1992 г относно заседание на политическата комисия на ПАСЕ/;

д/ на 7 септември 1992 г. влезе в сила за България Европейската конвенция за защита на човешките права и основните свободи, която след публикуването ѝ в бр.№ 80 на ДВ от 1992 г. и в съответствие с чл5, ал.4 от Конституцията стана част от вътрешното право с предимство пред нормите на вътрешното законодателство.

При наличието на всеки тези нови обстоятелства, както и на обстоятелства, които не са били взети предвид при приемането на решението от 7 юли 1992 г., Народното събрание не можеше да не подложи на преоценка своето решение и да не постанови ново. Нещо повече, продължаването на задържането ми под стража въпреки посочените обстоятелства би потвърдило, че в случая става дума не за законосъобразно определена и приложена мярка за неотклонение, а за политическа и физическа репресия, за опит да ми се попречи с всички средства да участвам в обществено-политическия живот и да изпълнявам пълноценно задълженията си като народен представител.

Народното събрание не може да отменя своите собствени актове само в два случая:

- а/ когато това е изрично предвидено в Конституцията;
- б/ когато с отменянето на акта биха се накърнили с обратна сила човешки права.

4.

Българската конституция не забранява отменянето на този вид актове на Народното събрание. Не се нарушават човешки права, напротив с решението си от 29 декември 1992 г. Народното събрание възстанови мои права.

Отмяната на акта, с който бе дадено разрешение за моето задържане, не накърнява по никакъв начин независимостта и прерогативите на правосъдието. Наказателното производство продължава. С отмяната на разрешението за задържането ми обществените отношения се оказват в онова състояние, в което биха били, ако такова разрешение не бе дадено. Наказателно-процесуалният кодекс предвижда различни мерки за неотклонение и замяната на една мярка с друга не може сама по себе си да затрудни хода на едно наказателно производство както доказват развитието на делото, по което съм привлечен в качеството на обвиняем, и стандартната практика на правосъдието.

Аргументът на групата народни представители, че решението на Народното събрание от 7 юли 1992 г. вече е произвело правни последици, поради което не може да бъде изменено или отменено, е несъстоятелен. Актовете за определяне на мярка за неотклонение не са от категорията на неотменимите и стабилните актове дори в дейността на правосъдната система. Нещо повече, прокуратурата и съдът са длъжни да ги изменят всякога, когато те вече не съответствуват на целите и условията, предвидени в закона. В моя случай Главна прокуратура неоснователно и без всякакъв дори привиден мотив определи най-тежката мярка за неотклонение и впоследствие нееднократно пак немотивирано отказваше да я измени. Това само по себе си представлява тежко нарушение на Конституцията и законите от страна на този орган на правосъдието. След като правосъдието отказа да спази закона и да се съобрази с изложените по-горе обстоятелства, Народното събрание въз основа на своите прерогативи по чл. 70 от Конституцията имаше пълното основание и беше длъжно да се занимае с въпроса и да прецени собственото си решение.

Свършено неприемлива е и тезата, че, отменяйки решението си от 7 юли 1992 г., Народното събрание се намесвало в осъществяването на правосъдната функция. В случая Народното събрание упражнява свои, а не на провосъдието пълномощия. Както не би било намеса в дейността на правосъдните органи първоначалният отказ на Народното събрание да разреши задържането ми, така не е намеса и последвалото оттегляне на даденото разрешение за задържане.

Този довод се съдържа по същество и в задължителното тълкувание на Конституционния съд в решение № 10 от 27 юли и № 12 от 29 юли 1992 г. във връзка с прилагането на чл. 70 от Конституцията, в които съдът е приел, че Народното събрание само определя реда за разглеждане и гласуване на искания за възбуждане на наказателно производство и за даване на разрешение за задържане на народен представител като два отделни въпроса. Това бе потвърдено и с решението на Народното събрание от 19 януари 1993 г. във връзка с искането на главния прокурор за снемане на депутатския имунитет на народния представител Александър Лилов. След като е прието, че Народното събрание може да разгледа искането за задържане отделно от въпроса за наказателното преследване, логично е да се приеме също, че то може да преразгледа вече дадено разрешение за задържане, без да отменя съгласието си за наказателно производство срещу народен представител и без да създава пречки за започнало вече производство. Безспорно е обаче и това, че Народното събрание може винаги да отмени и собственото си решение за допускане на наказателно преследване на народен представител, ако прецени, че са налице основания за това. При даване на разрешение за наказателно преследване съгласно чл. 70 от Конституцията, както и при евентуалното му отменяне, Народното събрание е длъжно да вземе под внимание не само обстоятелствата и аргументите по конкретния случай, но и да се съобрази с върховните интереси на обществото и държавата, тъй като "имунитетът е установен в интерес на цялото Народно събрание" /решение № 10 по к.д. № 13/1992 г. от 27 юли т.г./.

От всичко изложено може да се заключи, че Конституционният съд не би следвало да разглежда по същество едно суверенно решение на Народното събрание, взето в пълно съответствие с неговите конституционни правомощия.

Несъстоятелна е и тезата, че определението на Върховния съд по мярката за неотклонение лишава Народното събрание от възможността да преразгледа собственото си решение. Тъкмо възприемането на тази теза би било в противоречие с конституционния принцип на разделение на властите и би поставило под въпрос суверенитета на върховната законодателна власт. Наред с този принципен аргумент би трябвало да се има предвид и това, че въпросното определение е в основата си противоконституционно, тъй като приема, че статутът на народен представител сам по себе си обуславя по-висока степен на обществена опасност в сравнение с обикновения гражданин.

Напълно неоснователен е аргументът, съдържащ се в искането на групата народни представители, че решението на Народното събрание от 29 декември 1992 г. е противоконституционно, тъй като противоречи на цитираните по-горе решения на Конституционния съд от 27 и 29 юли 1992 г. В тези решения Конституционният съд съвършено основателно е приел, че той не може да се произнася по същество по едно решение на Народното събрание и по действията на главния прокурор. Неговите решения се отнасят само до проблема за конституционносъобразността, но не и правилността по същество на актовете на парламента и прокуратурата. Следователно решенията на Конституционния съд не съдържат преценки или тълкувания, които биха могли да поставят под съмнение правилността на решението на Народното събрание от 29 декември 1992 г.

7.

Уважаеми господа членове на Конституционния съд,

С оглед на изложеното още веднъж настоятелно ви моля да отхвърлите искането на групата народни представители за признаването на противоконституционността на решението на Народното събрание от 29 декември 1992 г.

Приложение: според текста.

София, 31 януари 1992 г.

С уважение,

Андрей Луканов
народен представител